

Vybrané kapitoly z dějin novověku se zaměřením na západní a severní Evropu

Zimní semestr 2020/21

Vyučující:

Mgr. Pavla Chmelíková

PhDr. Anna Rozsypal Pajerová

Anotace:

Cílem tohoto předmětu je přednést a zhodnotit několik vybraných kapitol z dějin západní a severní Evropy s časovým vymezením na období novověku. V rámci kapitol z dějin západní Evropy půjde o vnitropolitické ale především vybrané zahraničně politické otázky a problémy z oblasti Anglie/Velké Británie, Francie a Španělska. Témata severského regionu jsou věnována klíčovým tématům severské historie, a to jak vnitřním změnám, tak i vnějším proměnám regionu v období od třicetileté války po rozpad švédsko-norské unie.

Poznámka k literatuře: z důvodu komplikovaného přístupu k literatuře na severská témata si mohou studenti zvolit publikaci ke zkoušce i mimo tento seznam – titul však musí být předem konzultován s vyučujícím!

Tematické vymezení:

- 01) Úvodní hodina – načrtnutí jednotlivých vybraných kapitol z novověkých dějin západní a severní Evropy
- 02) Anglie a její zahraniční politika v době 30leté války
- 03) Severní Evropa během třicetileté války
- 04) Anglo-francouzské vztahy po Restauraci Stuartovců roku 1660
- 05) Sever od třicetileté války po rok 1700
- 06) Fenomén Jakobitismu
- 07) Zahraniční politika severských zemí v 18. století
- 08) Války o Jenkinsovo ucho na pozadí větších mezinárodních konfliktů
- 09) Sever za napoleonských válek
- 10) Karlistické války ve Španělsku na pozadí mezinárodních vztahů dané doby
- 12) Národovorné teorie na případové studii Norska v roce 1814
- 13) Poslední hodina – zápočtový test

Podmínky atestací:

AHSV10296 – Zk (předložení odpovídajícího seznamu prostudované literatury
min. 5 položek u ústní zkoušky)

AHSV10297 – Zk (předložení odpovídajícího seznamu prostudované literatury
min. 5 položek u ústní zkoušky)

AHSV10298 – Z (zápočtový test; pro splnění 2/3 správně zodpovězených otázek)

AHSV10299 – Kv (kolokviální test; pro splnění 1/2 správně zodpovězených otázek)

Případná distanční výuka

Pokud vlivem pandemie dojde k uzavření vysokých škol, kurz se přesune na online platformu skrze Microsoft Teams/Stream, který všichni máte v balíčku Office 365 (licence je pro studenty FF UK zdarma). V okamžiku přechodu na distanční výuku vám zašleme bližší vysvětlené instrukce, jak Teams využívat.

I při distanční výuce budeme užívat prezentace, ke kterým nahrajeme komentář a ve video formě nasdílíme do Teams skrze Stream – vy tak budete mít k dispozici přednášku s prezentací stejným způsobem, jak by byla prezentovaná na běžné hodině. Budete moci přednášku zhlédnout dle svých časových možností, avšak abychom zabránily tomu, že předmět budete během semestru zcela ignorovat a pouze před testem si zhlédnete všechny prezentace najednou, budou k dispozici pouze dočasně (!).

V komentářích pod videem přednášky bude probíhat diskuze, ve které budete moci klást své dotazy k dané přednášce, jako byste se ptali na hodině. Odpovědi budou veřejné a viditelné pro všechny. Tímto zajistíme, že každý student bude mít rovnou příležitost k přístupu ke všem informacím i možnosti interakce.

Nahraná přednáška bude odpovídat standartu časové kapacity v běžné výuce.

Atestace: Pokud zavření škol nastane a situace nedovolí otevření univerzity do zkouškového období, budou atestace probíhat následovně:

- Zápočet/kolokvium:
 - Platí původní podmínky = test, akorát bude uskutečněn distanční formou e-learningu v Moodlu
 - Limity pro splnění zůstávají stejné
- Zkouška:
 - Po domluvě na času se s jednotlivými studenty uskuteční hromadný audiovizuální hovor za přítomnosti obou vyučujících
 - Zkouška tak bude provedena dle původní domluvy ústně, avšak distančně, v reálném čase

Doporučená literatura:

AILES, M. E., *Wars, Widows, and State Formation in 17th-Century Sweden*, in: *Scandinavian Journal of History*, Vol. 31, No. 1, 2006, s. 17–34.

BARTHORP, M., *The Jacobite rebellions 1689–1745*, London 1983.

BARTON, H. A., *Scandinavia in the Revolutionary Era. 1760–1815*, Minneapolis, 1989.

BERG, R. *Denmark, Norway and Sweden in 1814. A geopolitical and contemporary perspective*, in: *Scandinavian Journal of History*, Vol. 39, No. 3, 2014, s. 265–286.

BUDIL, I. T. *Dějiny Skandinávie*, Praha, 2017.

BUSCK, S., POULSEN, H., *Dějiny Dánska*. Praha, 2007.

CROFT, J., *King James*, New York 2003.

DEJMEK, J. *Norsko*, Praha, 2015.

ELBL, P. B., *Maršál Bernadotte. Z bitevního pole na královský trůn*, Třebíč, 2015.

ENGLUND, P., *Nepokojná léta: Historie třicetileté války*, Praha, 2000.

FEILING, K., *Henrietta Stuart, Duchess of Orleans and the Origins of the Treaty of Dover*, in: *the English Historical Review*, Vol. 47, No. 188, 1932, s. 642–645.

FROST, R., *The Northern Wars: War, State, and Society in Northeastern Europe. 1558–1721*, Harlow, 2000.

FUKALA, R., Třicetiletá válka 1618–1648: I. díl, Pod vítězným praporem Habsburské moci, České Budějovice 2018.

GRANADOS, J., Španělští Bourboni, Praha, 2012.

GROSE, C., *Louis XIV's Financial Relations with Charles II and the English Parliament*, in: The Journal of Modern History, Vol. 1, No. 2, 1929, s. 177–204.

GROSE, C., *The Anglo-Portuguese Marriage*, in: The Hispanic American Historical Review, Vol. 3, No. 10, 1930, s. 313–352.

HELLE, K., The Cambridge history of Scandinavia, Cambridge, 2003.

HENRIKSON, A., Svensk historia. Stockholm, 1966.

HROCH, M., Obrození malých evropských národů. Národy severní a východní Evropy, Praha, 1971.

HROCH, M., Dějiny Norska. Praha, 2005.

HUTTON, R., *The Making of the Secret Treaty of Dover, 1668–1670*, in: The Historical Journal, Vol. 29, No. 2, 1986, s. 297–318.

CHALUPA, J., Dějiny Španělska, Praha, 2011.

JENSEN, M., Norges historia under eneveldet 1660–1814. Oslo/Bergen, 1963.

KAN, A. S., Dějiny skandinávských zemí, Praha, 1983.

KIRBY, D. G., Northern Europe in the Early Modern Period: The Baltic World 1492–1772, London, 1990.

KIRBY, D. G., The Baltic World 1772–1993: Europe's Northern Periphery in the Age of Change, London, 1995.

KONEČNÝ, T., *Anglická zahraniční politika od restaurace do míru v Nijmegen*, Diplomová práce, Praha 2017.

KOVÁŘ, M., – TUMIS, S., *Zrození velmoci – Anglie (Velká Británie) na cestě k postavení první světové mocnosti (1603–1746)*. Praha 2007.

KUBIŠ, K., *Zahraniční politika Anglie za vlády Jakuba I.* Historický obzor, 1993/4.

KUJALA, A., *The Breakdown of a Society: Finland in the Great Northern War 1700-1714*, in: Scandinavian Journal of History, Vol. 25, No. 1/2, 2000, s. 69–86.

LAURSEN, J. Ch., *Luxdorph's Press Freedom Writings: Before the Fall of Struensee in Early 1770s Denmark-Norway*, in: The European Legacy, Vol. 7, No. 1, 2002, s. 61–77.

LIŠKA, M., *Osobnosti a problémy švédské politiky po roce 1660*, in: Historický obzor, Vol. 24, No. 7/8, 2013, s. 171–178.

MAUROIS, A. – MOHRT, M., *Dějiny Anglie – doplněno o novější období Michelem Mohrtem*, Praha 1993.

METCALF, M., The Riksdag: A History of Swedish Parliament, Stockholm 1987.

McLACHLAN, J. O., Trade and Peace with Old Spain, 1667–1750, A Study of the Influence of Commerce on Anglo – Spanish Diplomacy in the First Half of the Eighteen Century, Cambridge, 2015.

McLYNN, F. J., France and the Jacobite Rising of 1745, Edinburgh, 1981.

MILLER, J., Falcký mýtus: Fridrich V. a obraz české války v raně struartovské Anglii, Praha 2004.

MORGAN, O., *Dějiny Británie*, Praha 1999.

MUNCK, T., *Evropa sedmnáctého století 1598–1700*. Praha 2002

OGELSBY, J. C. M., England vs. Spain in America, 1739–1748: the Spanish Side of the Hill, in: *Historical Papers Communications historiques*, Vol. 5, No. 1, 1970, s. 147–157.

PARKER, G., *Global Crisis: War, Climate Change and Catastrophe in the Seventeenth Century*. New Haven – London 2013.

PEARSON, H., *Karel II.*, Ostrava 2001.

ROBERTS, M., *British Diplomacy and Swedish Politics, 1758–1773*, Minnesota, 1980.

ROWEN, H., *John de Witt and the Triple Alliance* in: *The Journal of Modern History*, Vol. 26, No. 1, 1954, s. 1–14.

SCOTT, F., *Sweden: The Nation's History*, Carbondale, 1988.

SJÖGREN, Å. K., LINDSTRÖM, P., *Widows, Ownership and Political Culture: Sweden 1650-1800*, in: *Scandinavian Journal of History*, Vol. 29, No. 3/4, 2004, s. 241–262.

SPECK, W. A., *Stability and Strife: England, 1714–1760*, Harvard, 1977.

SKŘIVAN, A., „Změna poměru sil na severu Evropy“, *Evropská politika 1648–1914*, Praha, 1999.

STELLNER, F., Severní Evropa po třicetileté válce. Vzestup a pád švédské velmoci. Nástup Ruska. In: SKŘIVAN, A., DRŠKA, V., STELLNER, F., *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1648–1914*, Praha, 1994.

ŠTĚPÁN, J., *Švédsko*. Praha, 2010.

SZECHI, D., *1715; the great Jacobite rebellion*, New Haven 2006.

TROUT, A. P., *The Proclamation of the Treaty of Nijmegen*, in: *French Historical Studies*, Vol. 5, No. 4, 1968, s. 477–481.

VODIČKA, P., *Anglický královský dvůr a jeho proměny v kontextu první poloviny 17. století (1603–1640)*. Praha 2014.

WILSON, D., *Poltava. The Battle that Changed the World*, in: *History Today*, Vol. 59, No. 3, 2009, s. 23–29.

YOUNG, P. T. – LEVY, J. S., Domestic politics and the escalation of commercial rivalry: Explaining the War of Jenkin's Ear, 1739–48, in: *European Journal of International Relations*, Vol. 17, New Brunswick, 2010, s. 209–232.